

ΑΠΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΣΤΕΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Δημήτρης Κ. Μπάκας

Ο Λόγος είναι η πιο θεμελιώδης σύλληψη του ανθρώπινου πνεύματος. Όρος χρήσιμος σε ολόκληρο το φάσμα της γνώσης. Στα Μαθηματικά εκφράζει την αναλογία και στη Θεολογία αποδίδεται με την έννοια «ιερός Λόγος». Ο Λόγος παραπέμπει στη βαθύτερη ουσία της έννοιας, στη νομοτέλεια και εκφράζει πάντα καθολικότητα. Εκφράζει ενότητα θεωρίας και πράξης.

Ο Λόγος δεν έπαψε ποτέ να ασκεί γοητεία στον ανθρώπινο νου. Ο Λόγος καθίσταται ο έρωτας για την αλήθεια, το ωραίο και το αγαθό. Η αέναη περιπέτεια της ανθρώπινης απορίας, στο μεταίχμιο του φιλοσοφικού στοχασμού, της θεολογικής έξαρσης και της σύγχρονης επιστημονικής σκέψης, για ένα συναρπαστικό ταξίδι αναζήτησης της «Ιθάκης» του.

Μια πορεία που έχει ως βατήρα, ό,τι ο άνθρωπος με το πνεύμα του συλλαμβάνει. Εδώ έγκειται η αξία της κρίσιμης έννοιας του «χρυσού λόγου», ως modulus και «πλέξη» του κόσμου. Πρώτοι οι Αρχαίοι Έλληνες με μοναδικό τρόπο προσέγγισαν την έννοια του Λόγου και την εξέφρασαν κυριολεκτικά με την Ελληνίδα Γλώσσα, ακριβώς επειδή σύμφυτός της είναι ο χρυσός λόγος.

Η Χριστιανική Θεολογία ο Λόγος πλέον κατανοείται ο αποκαλυπτικός εξάγγελος του Θεού, ως υπαρκτό και υπεράνθρωπο πρόσωπο, ως Υιός του Θεού και Υιός του Ανθρώπου. Ο Ιησούς, ως αποκαλυπτής της ουσίας του Μοναδικού Θεού του Χριστιανικού Κόσμου.

Η φύση συνιστά το παράδειγμα αξιοθαύμαστης δυναμικής αρμονίας. Μια εξισορρόπηση των κοσμικών αντιθέσεων στο πλαίσιο της χρυσής αναλογίας. Η χρυσή αναλογία είναι η οικονομικότερη σύνθεση γιατί παράγει το μεγαλύτερο έργο με την μικρότερη κατανάλωση ενέργειας. Δημιουργεί συνθήκες ιδανικής αρτίωσης μορφής και ουσίας. Η ομορφιά που αποπνέει η φύση οφείλεται στην ευταξία της αρμονικής αυτοοργάνωσης με «πλέξη» τη «θεία αναλογία». Οι εφαρμογές της άπειρες: Στη σπειροειδή φυλλοταξία, τα άνθη, τους τυφώνες και γαλαξίες, στις χημικές συνθέσεις....

Ο ανθρώπινος νους με το αισθητικό ένστικτό του «διάβασε» το μεγάλο μυστικό της ευμορφίας της φύσεως, την άριστη αρτίωση των στοιχείων της με τη χρυσή τομή και την εφάρμοσε στη ζωγραφική, στην αρχιτεκτονική, στη μουσική...

Ως σύνθεση τέλει αρμονίας άνισων μερών συνιστά ιδανική πληρότητα, από την οποία αναδύεται η λεπτοφυής ενέργεια για κάτι νέο. Είναι το κατώφλι της ζωικής δύναμης, δηλαδή της ζωής. Ο Ορθός Λόγος είναι η κοινή αρετή που σφραγίζει την καθολική αρμονία και την ομαλή εξέλιξη της ζωής. Είναι η ιδανική «γλώσσα» δημιουργικού διαλόγου και συνθέσεως των αντιθέτων μετρήσιμων και μη. Οι δυϊσμοί είναι διαισθητικά ικανοποιητικοί αλλά λογικά αστήρικτοι και προκαλούν σύγχυση. Ο αλληλοσεβασμός, η ανεκτικότητα έως την ύπατη αρετή του πράττειν το αγαθό, το διαρκές πρόταγμα της ζωής μας, βρίσκονται πάντα στη χρυσή τομή που δίνει τη βέλτιστη λύση.

Η έννοια του Λόγου ως «αιώνια ρυθμιστική αρχή» είναι ουσιαστικά ασύλληπτη από τον ανθρώπινο νου. Ο άνθρωπος είναι το μόνον ον που αντιλαμβάνεται και θαυμάζει τον υπέροχο Κόσμο με την καταπληκτική διακριτή ισορροπία του που ακτινοβολεί. Διαρκώς προσπαθεί να ερμηνεύσει ό,τι πραγματικά συμβαίνει στη φύση και να το εκφράσει λεκτικά και όχι μόνον. Μοναδικό «κλειδί αποκρυπτογράφησης» στη προσπάθειά του αυτή συνιστά η χρυσή τομή, με την οποία επιτυγχάνεται η χρυσή αναλογία. Η «θεία αναλογία». Ο ουδός (κατώφλι) κάθε δραστηριότητας του Σύμπαντος. Το δημιουργικό μοτίβο της άριστης λειτουργικότητας και ομορφιάς στον Κόσμο, που εξασφαλίζει και την ιδανική αρμοστικότητα στη ζωή του καθενός μας.

Εάν η Φύση δεν είχε ανακαλύψει τη χρυσή αναλογία τότε δεν θα υπήρχε ο Κόσμος!!!

Ο «χρυσός λόγος» είναι η μοναδική προσιτή στον ανθρώπινο νου αναλογία που μπορεί να μάς οδηγήσει στην ερμηνεία των μυστικών του Σύμπαντος και να μας φέρει πιο κοντά στον Λόγο.

Ο Λόγος είναι η σοφία, η Μήτις των προγόνων μας, η φρόνηση. Η ολιστική πνευματική ενέργεια για πράξη. Η ύπατη αρετή που αναδύεται από την πολύτροπη-ολιστική μάθηση και συμβφύεται αρμονικά μέσω της χρυσής αναλογίας με όλες τις αρετές του ανθρώπου

Ο άνθρωπος είναι το τελειότερο και το πιο ολοκληρωμένο ζωντανό ον επάνω στο πλανήτη μας και όπως φαίνεται μέσα σε όλη την Πλάση. Είναι συγκροτημένος κατά θαυμαστό τρόπο, ως έργο υψηλής Τέχνης. Τέχνη με την ευρύτατη έννοια, της Δημιουργίας. Είναι συγκεκριμένα το τελειότερο έργο τέχνης. Μόνον με την ιδιότητά του αυτή συμμετέχει στην «αθανασία».

Είναι κατά πάσα πιθανότητα και το μοναδικό ον που συμβάλλει με τη θέλησή του στην αυτοπραγμάτωση. Συμβάλλει, δηλαδή, στη δική του διαμόρφωση, με την πελώρια εσωτερική του δύναμη. Με αυτή

την ακατάβλητη, πολύτιμη, αλλά και καταστροφική, πολλές φορές, ισχύ του. **Με το πνεύμα του ο άνθρωπος γράφει την ιστορία του.** Με αυτή τη δύναμη επιβιώνει τόσες χιλιάδες χρόνια. Και ακόμη προσχεδιάζει και το μέλλον του. **Εκτελεί το ύψιστο ηθικό καθήκον του προς τους επιγόνους του. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για συνθήκες μιας καλύτερης ζωής για εκείνους.**

Αν, όμως, καταναλώσει την ενέργειά του ολόκληρη για το ίδιο προσωπικό συμφέρον, τότε γίνεται ρίψασπις και επίορκος, ως απόλυτος συμφεροντολόγος. **Είναι λοιπόν θέμα ηθικό η συμμετοχή μας στην ευθύνη της δημιουργίας παραγωγικού συνόλου. Είναι πρώτιστο καθήκον, απόλυτο και άκαμπτο η συμμετοχή μας στο έργο της Κοινωνίας μας.**

Με απώτερο σκοπό μια υπέρτατη, ιδεατή, ίσως, πραγματικότητα. Και εάν τούτο φαίνεται ουτοπία υπάρχει ένας καθαρότερος ζωτικός ορίζοντας. **Ο ορίζοντας της Πατρίδας και του Έθνους μας που είναι μικρός μεν σε έκταση αλλά τεράστιος σε πνευματικό πλούτο και ιστορία. Άλλωστε, το καταστάλαγμα της όλης παιδείας είναι ο πολιτισμός μας, που διατήρησε και κρατεί την Ελλάδα σε κορυφαία θέση.**

Η συμμετοχή μας είναι το μερτικό ευθύνης μας, αλλά και το εισόδημά μας. Φυσικά το ηθικό. Υπάρχει μια μικρή πιθανότητα να μας το αναγνωρίσουν και οι συνάνθρωποί μας και να μας αγαπήσουν με την καρδιά τους, η οποία θα νοιώθει την ευγνωμοσύνη για την προσφορά μας. Και αν αυτό δε συμβεί και τότε ακόμη, ίσως, υπάρξει η πιθανότητα μιας προσωπικής ανακούφισης και λύτρωσης, που πάντοτε συνοδεύει την εκτέλεση του καθήκοντός μας. **Γιατί, η ανθρώπινη ευτυχία συνάδει απόλυτα με την καλλιέργεια των αρετών, που είναι οι πραγματωμένες αξίες μας.**

Όταν ενεργούμε μόνοι μας, τα αποτελέσματα σε οποιαδήποτε δόμηση είναι πενιχρά. **Μόνον με σύμπραξη με τους συνανθρώπους μας θα έχουμε κάποια μεγαλύτερη ελπίδα για ένα θετικό αποτέλεσμα. Να γιατί είναι απαραίτητη η αρετή του συνανήκειν. Είναι χαλεποί οι καιροί μας και οι δρόμοι δύσβατοι και ναρκοθετημένοι. Χέρι-χέρι και με μια ανάσα, μπορούμε να ελπίζουμε.**

Το τελικό μας συμπέρασμα, που αναδύεται αυθόρμητα από μια ψυχή συντονισμένη στις ποικίλες, τεράστιες και αναπάντεχες δυσχέρειες (ενίοτε θανατηφόρες) της ανθρώπινης ζωής επάνω στον πλανήτη μας είναι το ακόλουθο: **Η παιδεία, με σκοπό τη μόρφωση προσώπων, δηλαδή άτομων με αρμονική σύνθεση γνωστικού, θυμικού και ηθικού περιεχομένου συνιστά πρώτιστη αυταξία.**

Μια διαρκής άσκηση αρετών με κίνητρο το ιδανικό της συν-ανθρωποποίησης των ατόμων, σε μια κοινωνία μαζικού χαρακτήρα, όπως η σημερινή. Σήμερα που χρομπσιανά κοινωνικά φαινόμενα, όπως «όλοι εναντίον όλων» (*homo homini lupus est*) κυριαρχούν στη ζωή των ανθρώπων, **μόνο η πολύτροπη και ολιστική παιδεία, με στόχο τη μόρφωση ανθρώπινων προσώπων είναι η μοναδική διέξοδος.**

Η παιδεία, με αυτή τη μορφή, είναι ένα αντίδοτο στη δυστυχία του ανθρώπου. Γιατί ρίχνει φως στην πραγματικότητα, βελτιώνει τις σχέσεις των συνανθρώπων και τελικά, όχι σπάνια, **αμβλύνει την ένταση της δυστυχίας. Μας κάνει πιο δυνατούς και ικανούς, ώστε να βιώνουμε ως ωραία τη ζωή ακόμη και στις πάρα πολύ δύσκολες πτυχές της.**

Η παιδεία που παράγει αυτά τα αγαθά είναι εκείνη, που οι αρχαίοι προγονοί μας εμπνεύσθηκαν. Όχι η ατομοκρατία, αλλά ο **ανθρωπισμός- ανθρωπινότητα είναι η πνευματική αρχή του.** Σημαίνει την αγωγή του ατόμου προς την **αληθή μορφή, δηλαδή αυτό τούτο το γίνεσθαι και είναι του ανθρώπου.**

Πέραν από ένα αυτόνομο εγώ υπάρχει μια εικόνα, ως **ιδέα του ανθρώπου.** Μια εικόνα, που ισχύει και υποχρεώνει το ανθρώπινο είδος, όπως την έπλασαν οι παιδαγωγοί, οι ποιητές, οι καλλιτέχνες, οι ερευνητές και φιλόσοφοι. **Μια εικόνα που προκύπτει από μια διαρκώς αυξανόμενη συνειδητότητα και μας οδηγεί σε ένα αγώνα αγωγής, που δεν διακόπτεται ποτέ.**

Η Κιβωτός Ολιστικής Παιδείας ΕΔ συνιστά μία ταπεινή πρωτοβουλία στο χώρο ανδραγωγίας, ίσως μας δώσει κάποιες δυνάμεις να αντέξουμε στις σύγχρονες και μελλοντικές προκλήσεις.

Δημήτρης Κ. Μπάκας
17 Μαρτίου 2022